1. Бобилева Я. В. Проблеми підготовки майбутніх учителів трудового навчання в педагогічній спадщині Д. О. Тхоржевського : дис. .... канд. наук : 13.00.01 / Я. В. Бобилева. 2009. 267с.
2. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання:навч.посіб-Ч.2.:Загальні засади методики трудового навчання. К. 2000.246с.

ЗУМОВЛЕНІСТЬ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Валентина Харламенко, Сніжана Рудник
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Київ, Україна

Анотація. *У контексті сучасних викликів та можливостей, врахування зумовленості оновлення профорієнтаційної роботи в ЗЗСО стає необхідною складовою для ефективного розвитку учнів/учениць та підготовки їх до вибору власного професійного шляху.*

Ключові слова: *професійна орієнтація, профоорієнтаційна робота, вибір професії, зумовленість профорієнтаційної роботи в закладі загальної середньої освіти,професійна самовизначеність.*

Сучасний світ, де технології прогресують з неймовірною швидкістю, а період трансформації суспільних та економічних відносин призводять до значущих змін на ринку праці, змушує усіх нас бути не лише гнучкими та креативними, але й мати неабияке вміння співпрацювати.

Нові тенденції: стрімкий розвиток інновацій і технологій, виникнення нових спеціальностей на перетині декількох галузей, нових форм та видів зайнятості, підвищення конкуренції, посилення міграції, можливість постійно змінювати місце роботи та фах — висувають нові вимоги до володіння знаннями, вміннями та навичками. М’які універсальні міжпрофесійні навички

(soft skills), як: менеджмент знань та інформації, самоорганізація, ведення переговорів, вміння аналізувати й приймати ефективні рішення, розв’язувати комплексні задачі — дозволяють нам швидко адаптуватися до нових умов, а разом з профільними знаннями — набути конкурентноспроможності та затребуваності на ринку праці [1].

Професійна орієнтація, профорієнтація — заходи, спрямовані на ознайомлення людини з її здібностями й можливостями для того, щоб запропонувати їй вибрати одну з найбільш підходящих для неї професій із врахуванням потреб виробництва [2].

Якісна професійна орієнтація неможлива без активної участі школи, однак через брак ресурсів різного типу, відповідних фахівців та додаткових годин, профорієнтаційну роботу в школі, як зазвичай, беруть на себе класні керівники та вчителі — предметники, які не можуть через брак часу якісно надати необхідну кількість знань для вибору професії й наблизити учнів/учениць до оптимального самовизначення.

Запровадження комплексної професійної орієнтації має стати одним із інструментів для реалізації цілей і завдань сталого розвитку України не лише у військовий час, а й у майбутньому в період відбудови.

Система орієнтації в школі має гуртуватися на принципах освітньої діяльності, які закладено у Законі України “Про освіту” [3], ключових принципах Нової Української Школи та необхідності залучати до цього всіх учасників освітнього процесу та зацікавлених сторін.

Профорієнтаційна робота у закладах загальної середньої освіти має величезне значення для учнів/учениць, оскільки сприяє оптимальному вибору кар'єрного шляху та визначенню майбутньої професійної діяльності. На нашу думку, важливими, ключовими аспектами профорієнтаційної роботи в школі є: своєчасне виявлення інтересів і здібностей, мінімізація ризиків помилкового вибору, підготовка до вибору навчального закладу, розвиток ключових навичок та компетенцій, підвищення мотивації до навчання, зменшення завантаженості системи освіти та соціальна підтримка. Враховуючи оці аспекти, заклади освіти

можуть удосконалити свою профорієнтаційну робот, підвищити її якість щоби підготовка учнів/учениць до майбутньої професії, кар'єри сприяла їхньому успіху у обраній галузі.

Впровадження профорієнтації в школі має відбуватися за допомогою різноманітних інноваційних форм та методів, зокрема це: професійні практики (професійні проби) на уроках (особливо на уроках технологій); профдіагностичне тестування й анкетування; гостьові лекції та майстер-класи; технічні відвідування та екскурсії; практичні проєкти; індивідуальні консультації; вступні заходи до навчальних закладів та співпраця з підприємствами, установами. Впровадження різноманітних форм профорієнтації має сприяти розвитку учнів/учениць, допомагаючи їм зрозуміти свої цілі та вибрати оптимальний шлях у своєму професійному розвитку.

Профорієнтаційна робота в закладах загальної середньої освіти є ключовим елементом в житті кожної особистості, сприяє її особистісному та професійному розвитку, що забезпечить у майбутньому ефективному функціонуванню суспільства в цілому. Саме тому, для розвитку профорієнтаційної роботи ЗЗСО мають бути зорієнтовані на заходи, які покращать доступ до інформації про орієнтири вибору професії, сприятимуть взаємодії між освітніми закладами, підприємствами, установами та бізнесом.

Зумовленість якісно оновленого підходу до професійної орієнтації має суттєво вплинути на здобувачів/здобувачок освіти, надаючи їм можливість краще зрозуміти «Я — концепцію» та професійні цілі в житті, допогти визначити майбутній шлях через позитивні емоції, сприяти успішнішому вибору кар'єри в майбутньому, підвищити їхню вмотивованість та задоволеність від профорієнтаційного супроводу й професійної самовизначеності.

Література

1. Професійна орієнтація у новій українській школі. (Проєкт) [Електронний ресурс] / Український інститут розвитку освіти. URL: https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/konczepcziya-

profori%D1%94ntaczii%CC%88-dlya-gromadskogo-obgovorennya-16_12_20-.pdf (дата звернення 02.02.2024)

2. ВікіпедіЯ. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki (дата звернення 01.02.2024)

3. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text (дата звернення 01.02.2024)

ДО ПИТАННЯ ПРО ДУАЛЬНУ ОСВІТУ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Михайло Харламов, Марина Чиркіна-Харламова

Національний університет цивільного захисту України

Харків, Україна;

Анотація. *У тезах розглядаються особливості дуальної освіти, як специфічної форми освіти. Також висвітлюються основні моменти отримання дуальної освіти здобувачами вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України.*

Ключові слова: *дуальна освіта, здобувачі вищої освіти, НУЦЗ України.*

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти, що передбачає поєднання навчання осіб у закладах освіти з навчанням на робочих місцях на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації, як правило, на основі договору про здійснення навчання за дуальною формою здобуття освіти. Основне завдання упровадження елементів дуальної форми навчання: усунення основних недоліків традиційних форм і методів навчання майбутніх випускників; подолання розриву між теорією і практикою, освітою й виробництвом; підвищення якості підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових організаційно – відмінних форм навчання; посилення ролі роботодавців в